

ת"פ 71055/12/18 - שמעון בן דוד נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 18-12-71055 מדינת ישראל נ' בן דוד
תיק חיזוני מס' תיק חיזוני

לפני כבוד השופט מיכל ברנט
ה המבקש שמעון בן דוד
נגד מדינת ישראל
המשיבת

החלטה

לפני בקשה "لمוחיקת כתוב האישום ולהילופין על הממצא מיידית של מלא חומר החקירה וכן לעריכה והעברה של רשות חומר החקירה כדין".

השתלשלות העניינים

1. ביום 18.12.18 הוגש נגד המבקש כתוב אישום הנושא שלושה אישומים.

האישום הראשון מיחס לבקשתו שלוש עבירות של לקיחת שוחד, עבירות לפי סעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: "חוק העונשין"); האישומים השני והשלישי מיחסים לו עבירות מרמה והפרת אמון, עבירות לפי סעיף 284 לחוק העונשין, וקבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 לחוק העונשין;

בד בבד עם כתוב האישום הוגש בקשה להארכה המועד להוצאת תעודת חיסין למשך 45 ימים.

2. בדיעו שהתקיים ביום 19.4.17 לפני כבוד השופט קובו מסר ב"כ המבקש כי ביחס לאישום הראשון לנאים נכונות להודות בכך שהיא צריך לפסול עצמו מלשבת בועדת התקשרויות, וכי כתוב האישום צריך להביא לידי ביתו נסיבות נוספות הממצמצמות את חלקו של הנאשם ואת מידת העבירות המייחסות לו. בונגע לאישומים השני והשלישי נתען כי העבירות אשר ייחסו לנאים הן החמורים במנגד העבירות שניתן היה לייחס, וכי יתכן שתהא הסכמה על העבודה וטייעון חופשי ביחס לסעיף העבירה.

במסגרת הדיון האמור השיב ב"כ המשיב לטענת ב"כ המבקש ומסר כי חומר החקירה הוועמד לצילום והדבר לא הتبצע על ידי ההגנה.

עמוד 1

בשים לב לעמדות הצדדים הופנו הצדדים להמשך מומ"מ ולהליך גישור. תוך כך, ציין כבוד השופט קובו בהחלטתו כי המשיבה תסימן את העברת חומר החקירה להגנה, בדגש על האזנות הסתר, בהקדם.

3. בדיעון שהתקיים ביום 10.10.19 מסר ב"כ המשיבה כי טרם נחתמה תעודת החיסין והוא עתידה להיות מוכנה בפרק זמן נוסף של בחודש, ואילו ב"כ המבקש ציין פעמיים נספה כי טרם התקבלו הקלטות האזנות הסתר.

4. גם בדיעון שנערך לפני יום 5.12.19 טען ב"כ המבקש כי טרם קיבל את כל חומר החקירה כמו גם רשימת חומר החקירה בתיק. ב"כ המשיבה מצידה טענה כי רשימת חומר החקירה כן הועברה, וכן גם כל חומר החקירה, ורק תעודת החיסין טרם נחתמה.

בשים לב להודעת המאשימה בבקשת ב"כ המבקש את ביטולו של כתוב האישום. בהחלטתי הוריתי ל"כ המשיבה לפעול נמרצות להוצאת תעודת החיסין ודוחית הדיון ליום 23.1.20.

5. ביום 27.12.19 הגיע ב"כ המבקש בקשה "لمוחיקת כתוב האישום ולחילופין על הממצא מיידית של מלא חומר החקירה וכן לעריכה והעברה של רשימת חומר החקירה כדין".

בבקשתו ציין ב"כ המבקש כי אף שהחקירה הסתיימה בחודש **מאי 2016**, עד היום לא הועברו לידי ההגנה כל חומר החקירה, ומתוך כך הקלטות של האזנות הסתר (תמלילים כן הועברו), סרטונים ממצלמות סתר, צוי חיפוש, האזור, צילום ותפיסה, וחומר חסוי או תעודת חיסין תחתני.

כן טוען, כי להגנה הועבר דיסק חיצוני עם חומר החקירה רב אשר לא מקוטלג/מסודר לפי אפיון כלשהו, יכולת העיון בו היא בלתי סבירה, ונדרשת רשימת חומר החקירה ערכאה כדין.

בנוסף נדרשת רשימת האזנות סתר עפ"י הסיווג שנקבע בבש"פ 2043/05 מדינת ישראל נ' זאבי.

לטענת ב"כ המבקש, לא היה מקום בנסיבות שכאלה להגיש את כתוב האישום, ועל כן נתקשתו להורות על מוחיקת כתוב האישום ולחילופין לקבוע "קו סיום" סביר למאשימה למסירה של מלא חומר החקירה שפורטו לעיל.

6. ב"כ המשhiba מצידה טוענה בתגובהה כי ככל חומר החקירה לרבות צוים ותמלילים וכן רשימת חומר החקירה ערכאה עפ"י הכללים שהותוו בפסקה הועברו להגנה, וזה מצידה לא פנתה למאשימה בנוגע לחסרים.

לעינוי הועברו טבלאות מסכימות של הودעות בתיק, מסמכים ותפסות, המפורטות לתתי נושאים (סוג מסמך, פירוט תוכנו, מיקומו, תאריך קבלתו ושם ערכו ועוד) הכוללות היפר קישור לצפיה בקובץ עצמו.

בכל הנוגע לטעות החיסין הוסבר כי זו נערכת ביחס לכל הפרשה, ועל כן הטיפול בה אורך זמן. אשר לטבלת סיוע שיחות האזנות סתר, זו נמצאת בהכנה והשלמתה צפיה בקרוב.

בנסיבות אלה נתקבשה ארכה קצרה להשלמת האמור וڌית בקשה ב"כ המבקש למחיקת כתוב האישום.

7. בדיעו שנערך לפני ביום 6.2.20 מסרה ב"כ המשיבה כי הליך הוצאת תעודת החיסין מצוי בישורת האחونة; כי הקלטות האזנות הסתר יועתקו עבור הסנגור על ידי הסנגור; וכי פלטי ההפקה של האזנות הסתר יתקבלו בתוך שבוע ויעברו להגנה.

הסנגור מצדיו הפנה לכשלים ברשות חומרה החקירה; לכך שהרשימה אינה מעודכנת ונינה כוללת את כל חומרה החקירה; וכן שמקום שטרם הוצאה תעודת חיסין כנסה לאחר הגשת כתוב האישום, יש הצדקה למחיקתו.

דין ומסקנות

8. בקשהו של הנאשם לא הוגשה במסגרת בקשה לפי סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד" פ"), ולא צוין מהו מקור הסמכות עליו מתבססת בקשה למחיקת כתוב האישום. אדרש לבקשתו כאילו זו הוגשה במסגרת סעיף 149(10) לחסד"פ, היינו כתענה מקדמית אודות פגעה בעקרונות הצדק, אשר במסגרת ובהתאם לסעיף 150 לחסד"פ קמה לבית המשפט גם הסמכות לביטול כתוב האישום.

על פי סעיף 149(10) לחסד"פ נדרש כי בהגשת כתוב האישום יש כדי "סתירה מוחותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית".

התשתית הנורמטיבית הצריכה לעניין

9. במסגרת תיקון ה 57 לחסד"פ, שנכנס לתוקפו ביום 4.8.16, תוקן סעיף 74 כמפורט להלן:

10. (א) (1) הוגש כתוב אישום בפשע או בעוון, רשיים הנאשם וסניגורו, וכן אדם שהסנגור הסמיכו לכך, או, בהסכמה התובע, אדם שהנאשם הסמיכו לכך, לעיין בכל זמן סביר בחומרה החקירה וכן ברשות כל החומר שנאסף או שנרשם בידי הרשות החקורת, והנוגע לאישום שבידי התובע ולהעתיקו; בסעיף זה, "רשימת כל החומר" - לרבות ציון קיומו של חומר שנאסף או שנרשם בתיק שאינו חומרה החקירה ושל חומר שנאסף או שנרשם בתיק שהוא חסוי על פי כל דין, וכן פירוט של סוג החומר כאמור, נושאו והמועד שבו נאסף או נרשם, ובלבד שאין בפירוט האמור לגבי חומר חסוי כדי לפגוע בחיסין לפי כל דין; הוא בחומר כמה מסמכים מאותו סוג העוסקים באותו עניין, ניתן לפרטם יחד בקבוצה, תוך ציון מספר המסמכים הנכללים בקבוצה;

(תיקון מס' 75) תשע"ו-2016 (תיקון מס' 88) תשע"ט-2019

(2) לעניין פסקה (1), חומר מודיעין שיש זכות עיון בו כאמור באותה פסקה יהיה רק חומר

שמתייחס לעובדות המתוירות בכתב האישום, לתוכן עדות שאמורה להישמע בשלב בירור האשמה, לראה שאמורה להיות מוגשת כאמור או למהימנות של עד מרצוי, ואולם חומר מודיעין שנאסף או שנרשם בתיק יכול ברשימת כל החומר כאמור בפסקה (1); בסעיף זה -

"חומר מודיעין" - חומרCHKירה שנאסף או שנרשם בידי רשות מודיעין;

"רשות מודיעין" - מערך המודיעין של כל אחד מלאה: משטרת ישראל, המחלקה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים, צבא הגנה לישראל, המשטרה הצבאית החקורת, שירות בתי הסוהר, שירות הביטחון הכללי, המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים, רשות המסים בישראל, רשות ניירות ערך, רשות התחרות.

(תיקון מס' 75) תשע"ו-2016

(א1) תובע יקבל לעיננו מרשות חקרת או מרשות מודיעין את כל החומר שנאסף או שנרשם כאמור בסעיף קטן (א), לרבות חומר מודיעין, ויודא שמדובר בחקריה ורשימת כל החומר עומדים, בעת הגשת כתב האישום או בסמוך לכך, לרשות הנאשם וסניגורו או אדם אחר כאמור באותו סעיף קטן; היוזץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה יקבע הנחיה לביצוע סעיף זה, לרבות לעניין פיקוח על הליך סיוג החומר.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

(ב) נאשם ראשית בבקשתו, מבית המשפט שאליו הוגש כתב האישום, להורות לתובע להתרן לו לעין בחומר שהוא, לטענתו, חומרCHKירה ולא הוועד לעינונו.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 75) תשע"ו-2016

(ג) בקשה לפי סעיף קטן (ב) תידן לפני שופט אחד ובמידת האפשר היא תובע בפני שופט שאינו דין באישום, ואולם בקשה לעין בחומר מודיעין תידן לפני בית המשפט דין באישום, שייהי רשאי להעביר את הדיון בבקשתו לשופט יחיד שאינו דין באישום, ואם היה בית המשפט הרכב - לשופט יחיד שהוא אחד משופטי ההרכב או שאינו דין באישום; נאסף או נרשם חומר מודיעין בידי רשות מודיעין שהוא מערך המודיעין של שירות הביטחון הכללי, של המוסד לתקידים מיוחדים או של צבא הגנה לישראל, תידן הבקשה בפני שופט של בית המשפט העליון.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

(ד) בעת הדיון בבקשתו יעמיד התובע את החומר שבמחלוקה לעינונו של בית המשפט בלבד.

(תיקון מס' 75) תשע"ו-2016

(ד1) על דיון בבקשתו לפי סעיף קטן (ב) לעניין חומר מודיעין יחולו הוראות סעיף 46(א) עד לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, בשינויים המחייבים.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995 (תיקון מס' 60) תש"ע-2010

(ה) על החלטת בית משפט לפי סעיף זה ניתן לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד; הערר יוגש בתוך 30 ימים שניתנה ההחלטה בית המשפט, ואולם בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים שיירשםו.

(תיקון מס' 19) תשנ"ה-1995

(ו) אין בסעיף זה כדי לפגוע בהוראות פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש],

11. בהנחיית פרקליט המדינה מספר 7.12 שענינה **הגבלת זכות העיון בחומר מודיעיני הנוגע לחקירה** ואשר עודכנה לאחר תיקון 75 לחסד"פ נקבע כך:

"בהתאם להוראת סעיף 74(א)(1) הקובע כי "תובע ... יודא שחומר החקירה ורשימת כל החומר עומדים, בעת הגשת כתב האישום או בסמוך לכך, לרשות הנאשם וסניגורו או אדם אחר כאמור באותו סעיף קטן...", הרי שככל, חומר החקירה ורשימת כל החומר יועמדו לעיון הנאשם או בא כוחו **מיד** לאחר הגשת כתב האישום. ככל שלא ניתן לעשות כן, בשל מרכיבותו התיק, היקפו, בוחינת הצורך בהוצאת תעודה חיסין, או, בשל כל סיבה עניינית אחרת, יפעל התובע לעשות כן **בהקדם האפשרי** לאחר הגשת כתב האישום" (ההדגשות אינן במקור).

12. דברים דומים בדמות הכלל והחריג לו נקבעו גם בסעיף 6 לפקודת המטה הארץ 14.01.04 תעוזת חיסין - הכללים והנחיות להגשת התביעה.

מן הכלל אל הפרט

13. בעניינו צודק ב"כ המבוקש, כי מקום שהחקירה הסתיימה כבר בחודש **מאי 2016** והנאשם אינו עצור, היה ראוי להגיש את כתב האישום בשעה שיש ברשות המאשימה את כלל חומר החקירה, ובכלל זה תמלילים, הקלטות, צוים ורשימה מסודרת של חומר החקירה ביחס אליהם, כמו גם תעוזת חיסין חתוםה. זאת בהתאם להוראות סעיף 74 לחסד"פ ובהתאם להנחיות הפנימיות של המשيبة עצמה.

14. כבר נפסק, כי העיקרון שבסיסו סעיף 74 לחסד"פ הוא ההגנות כלפי הנאשם, כדי לאפשר לו להתגונן מפני האישומים, דבר שהוא יסוד מוסד בשיטת המשפט באשר אין מקום כי יופתע בעת משפטו, ומכאן העמדת החומר לרבות הרשימות, לעיונו כזו המחוקק.

עיקר חשיבות ההוראה נמצאת בחומר שלא הועבר לעיון הנאשם, שכן במקרה זה "מהוה הרשימה אמצעי יחיד לצורן שלמתה של ירידת ההגנה, קבלת החלטות מושכלות לגבי הגשת עתירה לגילוי ראייה, או בקשوت להרחבת חומר החקירה" (בש"פ 6820/09 גבאי נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (10.9.09)).

יחד עם זאת, לעניין הכנת תעוזת החיסין נפסק כי זו צריכה **להיעשות** "בישוב דעת ובזהירות המתחייבת, שאמ לא כן עלולות להיווצר טויות שתפגענה בזכויות הנאשם (במקרה של הכלכלה-יתר) ובאינטרס הציבור (במקרה של הכלכלה-חסר). כורך מציאות זה כופה על בית המשפט לאזן בין זכותו של הנאשם לעיון בתעוזת החיסין מוקדם ככל האפשר כנגזרת של זכותו למשפט מהיר, לבין המציאות שעמה נדרש רשות אכיפת החוק להתמודד אינטראס ההגנה על הציבור ומיצוי הדין עם הנאשמים" (כב' הש' פוגלמן בבש"פ 11/6883 בטיטו ואח' נ' מדינת ישראל (2011)).

15. בפועל, כתב האישום התלו依 ועומד כנגד הנאשם הוגש לפני מעלה משנה, וטרם הועברו לעיון ההגנה כל הקלטות של האזנות הסתר ושל מצלמות הסתר, הכוונים וחומר חסוי או תעודה חיסין תחתיו, על אף הצהרות נציגי ב"כ המשיבה בהקשר זה.

במצב דברים זה, אין מוצאת לכופ את ההגנה למסור תשובה לאישום לפני חומר החקירה. בכך מאוינה בשלב זה הפגעה בעקרונות הצדק וההגינות משפטית.

בשים לב להצהרות ב"כ המשיבה אודות הטיפול בבקשת ב"כ המבוקש, אין מוצאת בשלב זה להורות על ביטול כתוב האישום - סעד ממשועתי וכבד משקל - ונינתן הזדמנות למשיבה להשלמת החומרים במתווה שיפורט להלן:

א. ב"כ המבוקש יעביר לב"כ המשיבה עד ליום 24.2.20 רשימה **מפורת וממוספרת** של חומר החקירה החסרים והפניות **ממוקדות** לליקויים ברשימת חומר החקירה שברשותו.

ב. ב"כ המשיבה תעביר החומרים האמורים לב"כ המבוקש ביחיד עם תעודה חיסין חותמה ורשימת חומר החקירה מתוקנת ומעודכנת עד ליום 22.3.20. הودעה בהתאם תוגש על ידי ב"כ המשיבה בבית המשפט.

היא ולא תעמוד ב"כ המשיבה כאמור, ישקול ב"כ המבוקש הגשת בקשה בהתאם לבית משפט זה.

16. קובעת ישיבת תזכורת ליום 2.4.20 בשעה 11:30.

ניתנה היום, ט"ו שבט תש"פ, 10 פברואר 2020, בהדר הצדדים.